

انجمن علمی روانشناسی خانواده ایران برگزار میکند:

عنوان سخنرانی: علل طلاق و راهکارهای پیشگیرانه

سخنران: دکتر ابوطالب بهمنی

دکترای مشاوره خانواده دانشگاه شهید چمران اهواز

عضو انجمن علمی روانشناسی خانواده ایران

تعریف اصطلاحات

طلاق فرایندی است که با بحران عاطفی هر دو زوج شروع می شود و با تلاش برای حل تعارض از طریق ورود به موقعیت جدید با نقش ها و سبک جدید خاتمه می یابد (گاتمن، ۱۹۹۳). فرایند طلاق در یک چرخه چهار مرحله ای عبارت است از: مرحله اول: تصمیم گیری برای طلاق، مرحله دوم: برنامه ریزی برای طلاق، مرحله سوم: جدایی و مرحله چهارم: سازگاری با طلاق (ری، فولک، هیم، اولسویسک و ترینا، ۲۰۰۴).

با وجود اینکه ازدواج در همه جوامع رسمی مهم تلقی می‌شود (مداتیل و بنشوف، ۲۰۰۸) و روابط نزدیک و ازدواج برای بیشتر افراد منبع شادی و رضایت محسوب می‌شود، انحلال این رابطه می‌تواند یکی از استرس‌زاترین اتفاقات زندگی باشد (آماتو، کن و جیمز، ۲۰۱۱). طلاق عامل از هم‌گسیختگی بنیادی‌ترین بخش جامعه یعنی خانواده و یکی از فقدان‌های عمده‌ی زندگی خانوادگی است و بعد از مرگ همسر، نیازمند بیشترین تغییر برای سازگاری مجدد در افراد درگیر است و سازگاری زوجین و فرزندان آنها را در تمام ابعاد روانشناختی، جسمانی، اجتماعی و هیجانی تحت تأثیر قرار می‌دهد و باعث کاهش عملکرد و ناکارآمدی اعضای خانواده پس از طلاق می‌شود (آماتو و جیمز، ۲۰۱۰).

طلاق یکی از انواع گسیختگی‌های خانوادگی است، که به دلیل رابطه‌ی آن با انواع آسیب‌های اجتماعی مثل تغییر نگرش نسبت به تداوم زندگی، رشد همبازی‌ها، فرار، روابط نامشروع، رواج زندگی مجردی، روسپی‌گری، اعتیاد، جرم، بزهکاری و... مورد اهمیت می‌باشد (طاهری بنچناری، آقاجانی مرساء و کلدی، ۱۳۹۶). لذا افزایش گسترده افرادی که درگیر این آسیب‌ها هستند ایجاد می‌کند فرایند شکل‌گیری پدیده‌ی طلاق، دلایل آن و پیامد آن در عرصه روان‌شناختی و اجتماعی مورد بررسی و واکاوی قرار گیرد. طلاق یک فرآیند چند مرحله‌ای است که نه تنها در نحوه‌ی ارتباط افراد خانواده تأثیر می‌گذارند بلکه کل جامعه را درگیر مشکلات جدی عمیق و شاید جبران ناپذیری کند (طاهری بنچناری و همکاران، ۱۳۹۶).

رشد طلاق در استان خوزستان نگران کننده است، بطوری که در سال ۱۳۹۴، ۴۹۱۵۰ ازدواج و ۸۲۱۹ طلاق ثبت شد یعنی به ازای هر ۶ ازدواج یک واقعه طلاق، در در سال ۱۳۹۵، ۵۰۴۷۰ ازدواج و ۸۹۳۶ طلاق ثبت شد یعنی به ازای هر ۵.۶ ازدواج یک واقعه طلاق و در سال ۱۳۹۶، ۴۳۵۲۸ ازدواج و ۹۲۰۷ طلاق ثبت شد یعنی به ازای هر ۴.۷ ازدواج یک واقعه طلاق که این نرخ به شدت بالا و نگران کننده است (سازمان ثبت احوال ۱۳۹۸).

انواع طلاق

- انواع طلاق
- براون (۲۰۰۰، نقل از خجسته مهر، ۱۳۸۴) انواع طلاق را به ۶ دسته تقسیم می‌کند:
- ۱- قانونی
- ۲- اجتماعی
- ۳- عاطفی
- ۴- روانی
- ۵- اقتصادی
- ۶- والدینی.

نظریه های طلاق

• مدل اسمارت: طلاق و نظریه رشد اریکسون

• مدل آسیب پذیری - فشار روانی - انطباق ازدواج (کارنی و برادبری، ۱۹۹۵)

• مدل وایزمن: طلاق به عنوان یک فرآیند سوگواری

• مدل بوهانن: شش ایستگاه طلاق

• نظریه تبادل اجتماعی

• نظریه دلبستگی

• نظریه بحران

• نظریه رفتاری

• نظریه اسناد

• نظریه ناهماهنگی شناختی

• مدل روان‌پویایی سازگاری زناشویی

• رویکرد روانی - فیزیولوژی ازدواج و طلاق

• مدل حساب بانکی

شرایط علی: ۱- شکل گیری ازدواج نامطلوب ۲- خشونت ۳- پیمان شکنی زناشویی ۴- ارتباطات
ناکارآمد

طبقه هسته ای: نابسندگی مهارت های ارتباطی و گسلش
عاطفی

*شرایط مداخله گر:

۱. ضعف راهبردهای مقابله
ای زوجین

۲- عوامل فرا زوجی موثر بر
طلاق

۳- باورهای ناکارآمد در مورد
ازدواج و طلاق

*راهبردهای:

۱. انعطاف و ابتکار

۲- انفعال و انزوا

*شرایط زمینه ای: ۱.

خانواده ناکارآمد (خانواده

مبدا) ۲. موقعیت اقتصادی

اجتماعی زوجین ۳-

مشکلات جنسی، روانی

و پزشکی

پیامدها: ۱- ننگ مهر طلاق ۲. تحلیل رفتگی ۳- رهایی از استرس و ایجاد سبک جدید زندگی

باتشکر

انجمن علمی روانشناسی خانواده ایران

